

عنوان مقاله:

ترکیب کانی‌شناسی و ویژگی‌های فیزیکوشیمیایی خاک سطحی کشور عراق و ذرات گردوغبار در استان ایلام

محل انتشار:

فصلنامه مهندسی و مدیریت آبخیز، دوره 12، شماره 3 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

محمود رستمی نیا - دانشگاه ایلام

مسعود بازگیر - عضو هیات علمی دانشگاه ایلام

علی چابک - آگروه مهندسی آب و خاک، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ایلام

خلاصه مقاله:

پدیده گردوغبار یکی از مخاطرات اقلیمی و زیست محیطی مهم در مناطق خشک و نیمه خشک جهان می‌باشد. هدف از این تحقیق بررسی و تعیین ترکیب کانی‌شناسی و ویژگی‌های فیزیکوشیمیایی برخی نمونه‌های خاک سطحی در کشور عراق و ذرات گردوغبار در استان ایلام به منظور منشأیابی طوفان گردوغبار می‌باشد. نمونه‌های گردوغبار از شهرهای ایلام، مهران و دهلران در استان ایلام جمع‌آوری گردید. تعدادی نمونه خاک از لایه سطحی اراضی مختلف کشور عراق به عنوان منشأ تولید گردوغبار نیز تهیه شد. تجزیه‌های فیزیکوشیمیایی و کانی‌شناسی نمونه‌های گردوغبار و خاک انجام شد. نتایج تجزیه‌های فیزیکوشیمیایی نشان داد که بیشترین درصد ذرات تشکیل‌دهنده خاک‌های عراق و گردوغبار استان ایلام شن و سیلت و کمترین رس می‌باشد. هدایت الکتریکی در همه نمونه‌های دو منطقه بیش از چهار دسی‌زیمنس بر متر و جزء خاک‌های شور محسوب می‌شوند و pH نمونه‌ها گردوغبار و خاک کشور عراق تفاوت معنی‌داری نداشته و در محدوده خنثی تا قلیایی قرار گرفتند. میزان آهک همه نمونه‌ها بیش از 25 درصد می‌باشد. مناطق مختلف دارای درصد کربن آلی پایینی بوده و بیشترین میزان به بده عراق (18/1%) و کمترین به نجف (16/0%) تعلق می‌گیرد. SAR عمده خاک‌های عراق بیش از 13 و سدیمی شدید و در ذرات گردوغبار، SAR نیز نسبتاً بالا می‌باشد. نتایج کانی‌شناسی پودری نشان داد که کانی‌های غالب در خاک‌های عراق و گردوغبار استان ایلام کلسیت، ژپس، کوارتز و پالیگورسکیت می‌باشند. نتایج بررسی‌های XRD در نمونه‌ها رس خاک عراق و گردوغبار استان ایلام بیانگر حضور کانی‌های کائولینیت، کلریت، ایلایت و اسمکتیت می‌باشد. به‌طورکلی نتایج تجزیه‌های فیزیکی، شیمیایی و کانی‌شناسی بیانگر این است که مناطق بیابانی در کشور عراق منشأ تولید ذرات گردوغبار در استان ایلام می‌باشد و طوفان‌های گردوغبار در دراز مدت می‌تواند باعث شور و سدیمی شدن خاک سطحی اراضی استان ایلام شود.

کلمات کلیدی:

تفرق اشعه ایکس، خاک شور و سدیمی، کانی ژپس، منشأیابی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1153137>

